

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดสอบในช่วงก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยพบว่า ผู้รับการทดลองในกลุ่มที่ได้รับจับนำบัดด้วยการเล่น ร่วมกับการได้เข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติ มีช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจะแยกอภิปรายเป็นรายบุคคลดังนี้

กลุ่มทดลอง

ผู้รับการทดลองคนที่ 1

เมื่อนำพฤติกรรมกรรมการเข้าห้องเล่น (ดูภาคผนวก หน้า 77 ถึง 83 ประกอบ) มาร่วมวิเคราะห์ พบว่า ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ที่ผู้รับการทดลองคนที่ 1 มาเข้าห้องเล่น เขาได้สำรวจของเล่นทั่ว ๆ ไปที่ไม่เกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยของตน และในครั้งต่อ ๆ มาเมื่อผู้รับการทดลองคนที่ 1 รู้สึกว่า ผู้ให้การบำบัดยอมรับในตัวเขา ทำให้ผู้รับการทดลองคนที่ 1 กล้าเล่นของเล่นที่ทำให้เขาวิตกกังวล โดยเล่นของเล่นที่มีลักษณะเป็นเครื่องมือทางการแพทย์ เช่น กระจกนิคดยา ที่วัดความดันโลหิต เขายังได้พูดเกี่ยวกับเรื่องตาซึ่งตรงกับอาการเจ็บป่วยของตน โดยจะเห็นได้จากการเล่นใหญ่กตาของตุ๊กตาใส่ชุดใหม่พร้อมใส่แสดงกระพริบเปิดปิด และจากการที่ผู้รับการทดลองคนที่ 1 วิก้นำมาคอย ๆ ลูบตาของตุ๊กตา นอกจากนี้ก่อนมาเข้าห้องเล่นครั้งที่ 6 ผู้รับการทดลองคนที่ 1 มีอาการปวดหัว และถูกให้นำเกลือ ดังนั้นเมื่อเขามาเล่นในห้องเล่นจึงเล่นเครื่องมือทางการแพทย์ต่าง ๆ และเลือกเล่นตุ๊กตาต่าง ๆ ด้วย เช่น ตุ๊กตาเด็กเล็ก ตุ๊กตาพยาบาลที่ตัวเขาเรียกว่า "หมอ" โดยเขาเล่นสลับเปลี่ยนเล่นตุ๊กตาเด็กเล็กกับตุ๊กตาพยาบาล ซึ่งอาจแสดงถึงความคิดในระดับจิตใจที่สำคัญ

ที่เขาต้องการมีบทบาทแลกเปลี่ยนกับพยาบาล คืออยากเป็นผู้ทำให้พยาบาลที่ทำให้
 ตนเจ็บ กลัว จากการให้หน้าเกลื่อ กลายเป็นผู้ถูกกระทำให้เจ็บบ้าง จากการเล่น
 ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการระบายออกถึงความคิด หรือความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
 อาการเจ็บป่วยและการบำบัดรักษาที่ตัวเขาได้รับมา และเมื่อให้ทำงานเขา
 สามารถทำงานได้นานขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการรักษา คือมีช่วงความสนใจสูงขึ้น
 กว่าเดิม 2 นาที ได้ปริมาณงานสูงขึ้นกว่าเดิม 9 ชิ้น และได้ค่าความถูกต้อง
 ของงานสูงขึ้นกว่าเดิม 5 ชิ้น (ดูตารางที่ 1 หน้า 36 ประกอบ) การทำงาน
 ในครั้งหลังนี้เขามีลักษณะที่สงบ ไม่รู้สึกโกรธเหมือนในครั้งแรก ทั้งหมดนี้
 อาจจะแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้รับการทดลองคนที่ 1 ได้รับจิตบำบัดด้วยการเล่น
 และได้รับความสนใจจากผู้ให้การบำบัด รู้สึกว่ามีคนเข้าใจและยอมรับ ทำให้
 เขากลับมาเล่นของเล่นต่าง ๆ และการที่เขาจะเลือกเล่นของเล่นชิ้นใดนั้นน่าจะ
 เป็นเพราะมีแรงกระตุ้นจากความวิตกกังวลใจในสิ่งที่เขาไม่สามารถจะควบคุมได้
 โดยเขาจะเลือกเล่นของเล่นที่เป็นตัวแทนของสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เขาวิตกกังวล
 เช่น เครื่องมือทางการแพทย์ ตุ๊กตาพยาบาล ซึ่งจากการเล่นของเล่นต่าง ๆ
 เหล่านี้ เขาได้ระบายความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาอย่างเต็มที่ ทำให้ตัวเขาไม่
 ต้องคิดหมกมุ่นอยู่แต่ในอาการเจ็บป่วยของตน และสามารถทำงานได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของแอกซ์ไลน์ (Axline, 1949)
 ที่ว่า การที่เด็กได้มีการแสดงออกทางอารมณ์ขณะที่ได้รับการบำบัดจะช่วยทำให้
 เด็กได้ระบายสิ่งที่เขาหมกมุ่นอยู่ จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการทางอารมณ์ดีขึ้น และ
 สามารถใช้ความสามารถทางสติปัญญาที่แท้จริงของตนได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง
 กับการศึกษาของซาราซอน (Sarason 1958, 1960) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กมี
 ความวิตกกังวลสูงเกินจุดหนึ่งแล้ว ความวิตกกังวลนี้จะเป็นตัวรบกวนทำให้ความ
 สามารถในการเรียนรู้ลดลง แต่ถาเด็กมีความวิตกกังวลต่ำลงมาจากจุดนั้นแล้ว
 จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็ว และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีสมาธิ และ
 เอาใจใส่ต่องานที่ทำ

ผู้รับการทดลองคนที่ 2

เมื่อนำพฤติกรรมกรรมการเข้าห้องเล่น (คูภาคผนวก หน้า 84 ถึง 87 ประกอบ) มารวมวิเคราะห์ พบว่า ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ที่ผู้รับการทดลองคนที่ 2 มาเข้าห้องเล่น เขาจะสำรวจ และ เล่นของเล่นต่าง ๆ เช่น วาครูป เล่นเครื่องมือทางการแพทย์ และในครั้งที่ 2 นี้เขายังได้ตั้งคำถามต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ให้การนำคำตอบ และเมื่อเขาเกิดความพอใจในคำตอบที่ผู้ให้การนำคำตอบแล้วเขาจะเล่นของเล่นต่อไป สำหรับการมาเข้าห้องเล่นครั้งที่ ๓ มาเขาได้เล่นตุ๊กตาบาง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะนั่งไถรถพยาบาลคันเล็กไปมา บางครั้งก็สำรวจรถพยาบาลคันเล็กนั้น ซึ่งการไถนั่งเล่นคนเดียวนี้เป็นสถานะที่เขามีความพอใจ เพราะบางครั้งเขามีสีหน้ายิ้มขณะที่เล่น นอกจากนี้ในช่วงก่อนที่เขาเข้ามาเข้าห้องเล่นครั้งที่ 6 เขามีอาการทุเลาจากการมีไข้สูง ปวดหัว และปวดหลังบริเวณเหนือก้นกบเนื่องจากถูกเจาะของน้ำไขสันหลังและฉีดยาชาเข็มะเร็งเข้าไปในช่องน้ำไขสันหลัง ดังนั้นเมื่อเขามาเข้าห้องเล่นในครั้งที่ 6 เขาจึงตรงไปนั่งเล่นรถพยาบาลคันเล็กคนเดียว ซึ่งน่าจะเป็นสถานะที่ทำให้เขาเกิดความพอใจ โดยผู้ให้การนำคำตอบสังเกตจากสีหน้ายิ้มแย้มของเขาขณะที่เล่น และจากการที่เขาบอกผู้ให้การนำคำตอบว่า ตัวเขาเองรู้สึกสบายที่ได้เข้ามานั่งเล่นคนเดียว และเมื่อให้ทำงานหลังสิ้นสุดการทดลองแล้วจึงพบว่า ผู้รับการทดลองคนที่ 2 มีช่วงความสนใจสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเข้ารับการทดลอง 35 นาที มีปริมาณงานสูงขึ้นกว่าเดิม 28 ชิ้น มีค่าความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม 26 ชิ้น (ตารางที่ 1 หน้า 36 ประกอบ) เท้าที่กล่าวมานี้อาจจะแสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้รับการทดลองคนที่ 2 รู้สึกว่ามีคนเข้าใจ ยอมรับในตัวเขา และเขาได้เล่นของเล่นที่ทำให้เขาเกิดความพอใจ เขาจึงไม่หมกมุ่นอยู่แต่ในอาการเจ็บป่วยของตน และเมื่อให้เขาทำงานเขาก็สามารถทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับที่ศรีสมวงศ์ วรรมศิลป์ (2520) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าเด็กที่เจ็บป่วยได้รับการดูแลเอาใจใส่ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ได้รับความอบอุ่นทางจิตใจ ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เด็กค่อย ๆ

ยอมรับสภาพของตน และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น ใช้ชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้
 อย่างมีความสุขมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของซาราซอน (Sarason
 1958, 1960) ที่พบว่า ถ้าเด็กมีความวิตกกังวลสูงเกินจุดหนึ่งแล้ว ความวิตก
 กังวลนี้จะ เป็นตัวรบกวนทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง แต่ถาเด็กมี
 ความวิตกกังวลต่ำลงมาจากจุดนั้นแล้วจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็ว และเกิดการ
 เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีสมาธิ และเอาใจใส่ต่องานที่ทำ

ผู้รับการทดลองคนที่ 3

เมื่อนำพฤติกรรมการเล่นเข้าห้องเล่น (ภาคผนวก หน้า 87 ถึง
 96 ประกอบ) มารวมวิเคราะห์หาควย พบว่า ครั้งที่ 1 ที่ผู้รับการทดลองคนที่ 3
 มาเข้าห้องเล่น เขาได้แสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความไม่แน่ใจ ซึ่งเห็นได้จาก
 การที่เขาได้ขอให้ผู้ให้การบำบัดทำสิ่งต่าง ๆ ให้เขาคูก่อนแล้วเขาจึงทำตาม
 นอกจากนี้ผู้รับการทดลองคนที่ 3 ยังไม่กล้าบอกผู้ให้การบำบัดโดยตรงว่าต้องการ
 เล่นของเล่นชนิดใด แต่จะบอกโดยทางอ้อม เพื่อให้ผู้ให้การบำบัดหยิบของเล่นที่
 ต้องการมาให้เขา อย่างไรก็ตามเมื่อเขามาเข้าห้องเล่นครั้งที่ 2 ได้สักครู่
 เขากลับมาเล่นของเล่นต่าง ๆ มากกว่าครั้งแรกน่าจะเป็นเพราะเขามีความรู้สึก
 ว่าผู้ให้การบำบัดยอมรับและคอยให้ความช่วยเหลือเขา ทำให้เขามีความไว
 วางใจในตัวผู้ให้การบำบัด เขาได้เล่นตุ๊กตาต่าง ๆ ในลักษณะที่เกี่ยวข้องไป
 ถึงอาการเจ็บป่วยที่เขาเป็นอยู่ คือ เดินไม่ได้ และเมื่อเขามาเข้าห้องเล่นครั้ง
 ต่อ ๆ มาก็กลับบอกผู้ให้การบำบัดโดยตรงว่าต้องการเล่นของเล่นชนิดใด และ
 กล้าแสดงออกของเล่นต่าง ๆ เหล่านั้น เช่น การเล่นที่แสดงออกในลักษณะที่
 เกี่ยวข้องกับอาการเจ็บป่วยของตน และการเล่นในลักษณะที่แสดงออกถึงความ
 สามารถในการช่วยเหลือตัวเอง เช่น การแต่งตัวเอง เป็นต้น และในการมา
 เข้าห้องเล่นครั้งที่ 5 และครั้งที่ 6 ผู้รับการทดลองคนที่ 3 ได้เล่นเครื่องมือ
 ทางกายภาพ ซึ่งส่วนมากเขาจะนำกระบอกฉีดยามาฉีดตุ๊กตาสัตว์ต่าง ๆ
 และเล่นตมยา จากการการเล่นจะเห็นได้ว่า ผู้รับการทดลองคนที่ 3 จะเลือกเล่น
 ของเล่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลที่ประสบอยู่ คือ การรักษาใน

โรงพยาบาล และการถูกฉีกขาด วิธีนี้เป็นวิธีที่ช่วยเขาให้เขาได้ระบายความรู้สึกหรือความคิดต่าง ๆ ที่คิดหมกมุ่นอยู่ออกมา ประกอบกับในช่วงหลัง ๆ ของการทดลองผู้รับการทดลองคนที่ 3 มีอาการของโรคที่เป็นอยู่ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งอาการของโรคที่ทุเลาลงนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ระดับความวิตกกังวลของเด็กลดลงจึงทำให้เด็กสามารถที่จะทำงานได้ดีขึ้น และจากการที่เด็กได้รับจิตบำบัดประกอบกับอาการของโรคที่ทุเลาลงนี้จึงมีผลทำให้การทดลองในตอนหลังดีขึ้นจึงเห็นได้จากเมื่อเสร็จสิ้นช่วงการทดลองแล้วผู้วิจัยให้เขาทำงานตามที่กำหนดไว้ พบว่าเขาทำงานได้ด้วยความสนใจสูงขึ้นกว่าเดิม 5 นาที ได้ปริมาณงานสูงขึ้นกว่าเดิม 10 ชิ้น และได้งานที่มีความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม 5 ชิ้น (ดูตารางที่ 1 หน้า 36 ประกอบ) จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้รับการทดลองคนที่ 3 ได้รับจิตบำบัดด้วยการเล่น และรู้สึกว่ามีผู้ให้การบำบัดคอยรับและคอยให้ความช่วยเหลือเขา ทำให้เขาเกิดความไว้วางใจในตัวผู้ให้การบำบัด และกล้าเล่นของเล่นต่าง ๆ ที่สามารถแสดงออกซึ่งความวิตกกังวลของตนเองหรือระบายความคิดหมกมุ่นที่มีอยู่ออกมา ประกอบกับการที่เขามีอาการดีขึ้น จึงทำให้ความวิตกกังวลต่าง ๆ ลดลง และช่วยให้เขาเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเองได้มากขึ้น มีพัฒนาการทางอารมณ์ดีขึ้น พร้อมทั้งจะเรียนรู้และแสดงความสามารถของตนเองได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของแอกซ์ไลน์ (Axline 1949) และสอดคล้องกับการศึกษาของซาราซอน (Sarason 1958, 1960) ดังได้กล่าวไว้ในหน้า 42

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ผู้รับการทดลองแต่ละคนที่ได้รับจิตบำบัดด้วยการเล่น คือการเล่นที่มีผู้ให้การบำบัดคอยให้ความสนใจ ความอบอุ่น ความเข้าใจ และยอมรับในตัวผู้รับการบำบัด ทำให้ผู้รับการบำบัดเกิดความไว้วางใจในตัวผู้ให้การบำบัด และกล้าเล่นของเล่นต่าง ๆ ซึ่งพบว่าผู้รับการบำบัดแต่ละคนต่างก็จะเลือกเล่นของเล่นต่าง ๆ ที่สามารถเป็นตัวแทนของสิ่งที่ทำให้เขาเกิดความวิตกกังวล เช่น เล่นเครื่องมือทางการแพทย์ รถพยาบาล ตุ๊กตาพยาบาล ตลอดจนการเล่นเข็มฉีดยาเพื่อนำให้ตัวสัตว์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ซึ่งของเล่นเหล่านี้ทำให้ผู้รับการบำบัดแต่ละคนได้ระบายความวิตกกังวลและความรู้สึกต่าง ๆ ออกมา จึงทำให้เขาเกิดความพอใจ และยอมรับสภาพของตนเองได้มากขึ้น มีพัฒนาการทางอารมณ์ดีขึ้น พร้อมทั้งจะเรียนรู้และแสดงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สูงขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้รับการบำบัดสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและอยู่รวมในสังคมได้อย่างมีความสุขมากขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย

สำหรับกลุ่มควบคุมนั้นจากผลการทดสอบช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานก่อน และหลังการทดลอง พบว่า เด็กคนที่ 1 และคนที่ 3 มีช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานต่ำกว่าเดิม ส่วนเด็กคนที่ 2 มีช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วเมื่อเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติเพื่อให้เกิดเกิดความเพลิดเพลินและเกิดการผ่อนคลายแล้ว เด็กควรจะสามารถทำงานได้ค่าของช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม หรือเท่าเดิม ผู้วิจัยจะแยกวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ดังนี้

กลุ่มควบคุม

เด็กคนที่ 1

เมื่อสิ้นสุด 2 สัปดาห์ที่เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงาน ผลปรากฏว่า เด็กคนที่ 1 มีค่าของช่วงความสนใจ ต่ำลงกว่าเดิม 13 นาที ปริมาณงานต่ำลงกว่าเดิม 20 ชิ้น และมีค่าความถูกต้องของงานต่ำลงกว่าเดิม 19 ชิ้น และเมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยมารวมวิเคราะห์หาค่าแล้ว พบว่า ในช่วงก่อนทำการทดสอบครั้งหลัง (Post - test) 1 วัน เด็กคนที่ 1 ได้รับความเจ็บของน้ำไขสันหลังพร้อมกับฉีดยาฆ่าเชื้อมะเร็ง เข้าไปในช่องน้ำไขสันหลัง และมีไข้ ซึ่งจากการรักษานี้อาจจะทำให้เขาเกิดความกลัว วิทกกังวล และคิดหมกมุ่นอยู่กับการเจ็บปวดที่ตนได้รับ ดังนั้น เมื่อให้ทำงานเขาจึงทำงานได้ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงาน ต่ำลงกว่าเดิม ทั้งนี้อาจจะแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าเด็กคนที่ 1 จะได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติ แต่หาเขายังไม่ได้รับยา อารมณ์ ความรู้สึก และความวิตกกังวลต่าง ๆ ออกมาจากการเล่นอย่างเต็มที่

ก็จะทำให้เขายังคงคิดหมกมุ่นอยู่กับอาการเจ็บป่วยของตน และจากเหตุอันนี้เอง อาจจะทำให้เขาไม่มีสมาธิในการทำงาน และไม่สามารถแสดงความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจอร์ซิล มาร์ก และเจอร์ซิล (Jersild Markey and Jersild 1933) และการศึกษาของพริกและคณะ (Prugh and Others 1953) ซึ่งพบว่า ความกลัวของเด็กช่วงอายุ 5 - 12 ปี จะเป็นความกลัวในสิ่งต่าง ๆ เช่น กลัวเกี่ยวกับสิ่งที่เขานึกฝันเอาเอง กลัวการอยู่คนเดียว เมื่อเด็กเกิดความกลัวก็อาจทำให้เขาหมกมุ่นอยู่แต่ในเรื่องนั้น ไม่เอาใจใส่ต่องานที่ให้ทำ วอกแวก ดังที่ ซาราซอน (Sarason 1958, 1960) ได้ทำการศึกษาและพบว่า เด็กที่มีความวิตกกังวลสูง จะแสดงอาการวอกแวก ไม่เอาใจใส่ต่องานที่เคยทำ

เด็กคนที่ 2

เมื่อสิ้นสุด 2 สัปดาห์ที่เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบช่วงความสนใจ ปริมาณงาน ความถูกต้องของงาน (ดูตารางที่ 1 หน้า 36 ประกอบ) จะเห็นได้ว่าเด็กคนที่ 2 นี้มีค่าของช่วงความสนใจ ปริมาณงาน ความถูกต้องของงาน สูงกว่าเด็กคนอื่น ๆ ตั้งแต่ในช่วงก่อนการทดลอง และเมื่อนำมาเทียบกับช่วงหลังการทดลองพบว่า เขามีช่วงความสนใจสูงขึ้นกว่าเดิม 11 นาที มีปริมาณงานสูงขึ้นกว่าเดิม 13 ชิ้น และมีค่าความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม 17 ชิ้น และเมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับ อาการเจ็บป่วยมาวิเคราะห์หาค่าแล้ว จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ทำการทดสอบครั้งหลัง (Post - test) นี้ อาการเจ็บป่วยของเด็กคนที่ 2 ค่อนข้างดีขึ้น ดังนั้นเมื่อให้ทำงานเขาจึงทำงานได้ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานสูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กคนที่ 2 ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติ ประกอบกับการที่เขามีอาการเจ็บป่วยที่ขึ้น ดังนั้นเขาจึงไม่ต้องวิตกกังวลและคิดหมกมุ่นอยู่กับอาการเจ็บป่วยของตนมากเกินไป ทำให้มีสมาธิต่อการทำงานมากขึ้น และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของซาราซอน (Sarason 1958, 1960) ดังได้กล่าวไว้ในหน้า 42

เด็กคนที่ 3

เมื่อสิ้นสุด 2 สัปดาห์ที่เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงาน ผลปรากฏว่า เด็กคนที่ 3 มีค่าช่วงความสนใจต่ำลงกว่าเดิม 6 นาที มีค่าปริมาณงานต่ำลงกว่าเดิม 32 ชิ้น และมีค่าความถูกต้องของงานต่ำลงกว่าเดิม 28 ชิ้น และเมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยมารวมวิเคราะห์หาค่าแล้ว พบว่า ในช่วงที่ทำการทดสอบครั้งหลัง (Post - test) เด็กคนที่ 3 มีอาการบวม คันตามตัว และได้รับยาระงับอาการคัน ซึ่งอาจทำให้เหงง และช่วงสมาธิความสนใจลดลงจากอาการเจ็บป่วยและการรักษาที่เขาได้รับนี้ อาจทำให้เขาเกิดความกลัว วิทกกังวล และคิดหมกมุ่นอยู่กับอาการเจ็บป่วยของตน ดังนั้นเมื่อให้ทำงานเขาจึงทำงานได้ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานลดต่ำลงกว่าเดิม ทั้งนี้อาจจะแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าเด็กคนที่ 3 จะได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติ แต่เขายังไม่ได้ระบายอารมณ์ ความรู้สึก และความวิตกกังวลต่าง ๆ ออกมาด้วยการเล่นอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้ยังคงมีความคิดหมกมุ่นอยู่กับอาการเจ็บป่วย และการรักษาของแพทย์ที่ตนได้รับนั้นได้ และจากเหตุนี้เองอาจจะทำให้เขาไม่มีสมาธิในการทำงาน และไม่สามารถแสดงความสามารถที่แท้จริงของตนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจอร์ซิล มาร์กกี และเจอร์ซิล (Jersild Markey and Jersild 1933) และการศึกษาของพริก และคณะ (Prugh, and Others. 1953) และการศึกษาของซาราซอน (Sarason 1958, 1960) ดังได้กล่าวแล้วในหน้า 47

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า เด็กที่มีอาการเจ็บป่วยดีขึ้น และได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติ จะสามารถช่วยให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายได้ ไม่คิดหมกมุ่นอยู่กับอาการเจ็บป่วยของตนมากเกินไป และทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม ส่วนเด็กที่มีอาการเจ็บป่วยรุนแรงขึ้น และได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทาง

โรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกตินั้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ อาจช่วยให้เขาเกิด ความเพลิดเพลินใบบาง แต่เขาอาจจะยังไม่กล้าระบายอารมณ์ ความรู้สึก และความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย หรือวิธีการบำบัดรักษา ของแพทย์ที่ตนได้รับออกมากับกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้เขา ยังคงมีความคิดหมกมุ่นและมีความวิตกกังวล ดังนั้นเมื่อให้ทำงานเขาจึงทำงาน ได้ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานลดต่ำลงกว่าเดิม

อนึ่งในกรณีที่มีการทดลองคนที่ 1 และคนที่ 2 ในกลุ่มทดลอง และเด็กคนที่ 1 และคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุม มีอาการเจ็บป่วยรุนแรงขึ้น 2-3 วัน ก่อนได้รับการทดสอบครั้งหลัง (Post - test) แต่พบว่าเด็กทั้งสองคน ใน กลุ่มทดลองมีค่าของช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานสูงขึ้น กว่า การทดสอบครั้งแรก ส่วนเด็กคนที่ 1 และคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุม มีค่าของ ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานต่ำลงกว่าเดิม กรณีเช่นนี้ อาจจะเป็นไปได้ใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกผู้รับการทดลองในกลุ่มทดลอง ได้ระบายอารมณ์กักคั้นต่าง ๆ ในขณะที่เล่น และในขณะที่เดียวกันก็มีผู้คอยให้ การช่วยเหลือ ให้ความอบอุ่น ซึ่งจะทำให้การระบายออกของอารมณ์เป็นไป อย่างเต็มที่ ส่วนประเด็นที่ 2 อาจจะเป็นเนื่องจากการที่ผู้รับการทดลองได้เล่นของ เล่นที่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนของสิ่งที่ผู้รับการทดลองกลัว วิตกกังวล หรือคิด หมกมุ่นอยู่ เช่น เครื่องมือทางการแพทย์ ตุ๊กตาพยาบาลและตุ๊กตาต่าง ๆ รถพยาบาล เป็นต้น ซึ่งการเล่นของเล่นเหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้รับการทดลอง ได้ระบายความกลัว ความวิตกกังวล หรือความคิดหมกมุ่นต่าง ๆ ออกมา และ ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และสามารถปรับตัวต่อสภาพของตนเองและ สภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น ดังนั้นจึงทำให้มีสมาธิในการทำงาน สามารถทำงานได้ ช่วงความสนใจ ปริมาณงาน และความถูกต้องของงานเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ส่วน เด็กในกลุ่มควบคุมนั้นแม้ว่าจะได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาล จัดให้ตามปกติ แต่เด็กอาจจะไม่ได้ระบายความวิตกกังวล หรือความคิดหมกมุ่น เกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยของตน หรือวิธีการบำบัดรักษาของแพทย์ที่ตนได้รับนั้น

ออกมาได้เต็มที่ ทำให้เขายังคงมีความวิตกกังวล หรือความคิดหมกมุ่นในเรื่องนั้น ๆ อยู่ จึงไม่มีสมาธิในการทำงาน ซึ่งมีผลทำให้ช่วงความสนใจในการทำงาน ปริมาณงานที่ทำได้ และความถูกต้องของงานที่ทำได้นั้นลดต่ำลงด้วย ฉะนั้นเด็กที่มีอาการเจ็บป่วยรุนแรงขึ้น ถ้าได้รับจิตบำบัดด้วยการเล่นรวมกับการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติก็จะเพียงพอที่จะช่วยให้เด็กเกิดการผ่อนคลาย แต่ถาเด็กที่มีอาการเจ็บป่วยรุนแรงขึ้นแต่ได้รับเพียงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลจัดไว้ให้ตามปกติอาจจะยังไม่เพียงพอที่จะช่วยให้เขาเกิดการผ่อนคลายได้

ผลที่ปรากฏทั้งหมดนี้อาจจะชี้ให้เห็นได้ในสองประเด็นคือ ประเด็นหนึ่ง ผู้ให้การบำบัดเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้เด็กกล้าเล่นของเล่นต่างๆ ที่เป็นตัวแทนของสิ่งที่เด็กกลัวและวิตกกังวล และประเด็นที่ 2 ของเล่นที่เหมาะสมกับสิ่งที่เป็นต้นเหตุของความวิตกกังวลของเด็กจะช่วยเป็นสื่อให้เด็กคลายความวิตกกังวล ความเครียด จนสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิมด้วย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย